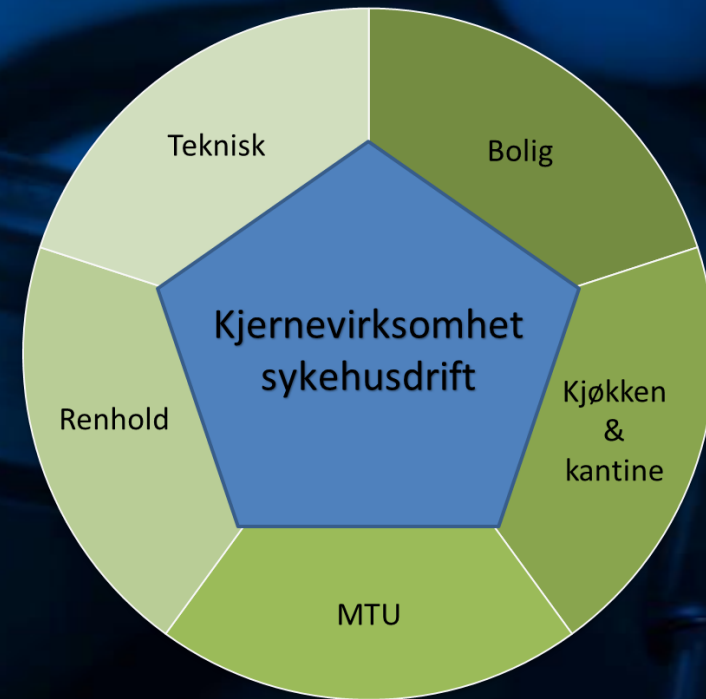

Drift & Eiendom

Universell utforming

De 7 prinsipp for universell utforming

som struktur- vise til TEK10 i uteareal som eksempler innen de ulike prinsipp

1. Like muligheter i bruk
2. Fleksibel i bruk
3. Enkel og intuitiv i bruk
4. Forståelig informasjon
5. Toleranse for feil
6. Lav fysisk anstrengelse
7. Størrelse og plass for tilgang og bruk

NSS 11001: hvilke typer nedsatte evner:

- Nedsatt bevegelsesevne
- Nedsatt synsevne
- Nedsatt hørselsevne
- Nedsatt kognitive evner
- Overfølsomhet overfor luft og materialer

Som pasient har vi alle «nedsatte evner»

NS 11001-1:2018

Publisert i Norge: 2018-05-01

Språk: Norsk

Universell utforming av byggverk
Del 1: Arbeids- og publikumsbygninger

Universal design of building works
Part 1: Buildings open to the public

Som pasient og pårørende

- Redusert orienteringsevne/kognitive funksjoner
- Midlertidig funksjonshemmet
 - Brudd
 - Nyoperert
 - Generelt svekket på grunn av sykdom

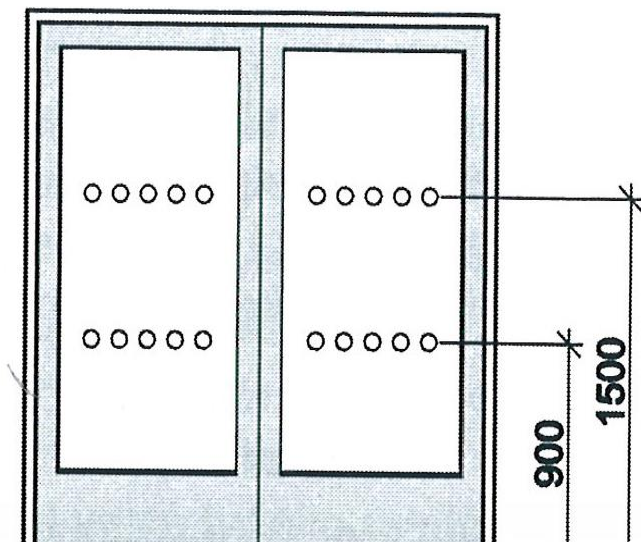
Krav til universell utforming

- Lov om Forbud mot diskriminering (01.01.09)
- Plan og bygningslov, med Tek.10 (2010-03-06 nr 489)
 - Veileder til teknisk forskrift
- NHF's: Full deltakelse og likestilling, tilgjengelige bygg og uteområder
- Et inkluderende samfunn (Håndbok om synshemmedes krav til tilgjengelighet)
- NS 11001: Universell utforming av byggverk
- NS 3041:2007 Skilting

Tilgjengelighet- Universell utforming.

- Universell utforming respekterer mangfoldighet blant mennesker og står for inkludering av alle, i alle livets faser og gjøremål.
- ❑ Det er viktig å skille mellom *Tilgjengelighet* og *Universell utforming*.
- Mens tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne kan oppnås gjennom spesielle løsninger, forutsetter universell utforming at hoved løsningen skal imøtekomme alle brukerbehov i et bredest mulig spekter av brukere.

Tilgjengelighet- Universell utforming

Markeringsfelt- bånd i 2 høyder.
Senterhøyde på 900 og 1500mm over
bakkenivå. Med synlig kontrast. Dette
gjelder vindusflater også.

Tilgjengelighet- Universell utforming

Ledelinje: NS-11001

Retningselement som angir gangbanen fra et punkt til ett eller flere andre mål punkter uten hindringer.

UU prinsipp

3. Enkel og intuitiv i bruk

Utformingen skal være lett å forstå uten hensyn til brukerens erfaring, kunnskap, språkferdigheter eller konsentrasjonsnivå

Foto Solveig Dale

Foto Solveig Dale

Uu-prinsipp- enkel og intuitiv i bruk

- Skilting med god kontrast mellom skrift og bakgrunnsfarge
- Enkel skrift med stor forbokstav
- Unngå buede skilt-refleks
- Matt overflate
- Skilting videre langs vei der det er retningsendring med retningspil
- Flere utganger fra de ulike bygninger. Orienteringshjelp med hensyn til hvor du er! Skilt med retningspil!

TEK10 § 12-4 pkt 1

Inngangsparti skal ha belysning slik at inngangsparti og hovedinngangsdør er synlig i forhold til omliggende flater

UU prinsipp Forståelig informasjon

TEK10

§12-4 Inngangsparti

(1) Inngangsparti skal være **godt synlig, sentralt plassert og oversiktlig i forhold til atkomst**. Inngangsparti skal være sikkert og enkelt å bruke. Med inngangsparti menes byggverkets atkomstområde ved hovedinngangsdør.

Thor Heyerdal videregående skole, Larvik

Gjerdrum ungdomskole

III. hentet fra nettet

TEK10 § 12-4 pkt.

2b) Visuelt og taktilt oppmerksomhetsfelt foran hovedinngangsdør

2c) Trinnfritt inngangsparti

Trappeneser-

TEK 10 § 8-10 pkt. 2

Synlig kontrastmarkert
trappeforkant på trinn

UU prinsipp Toleranse for feil

Bygningsdeler

TEK10 §12-20 Vindu og andre glassfelt

(3) **Glassfelt** i kommunikasjonsvei der det kan være fare for sammenstøt, skal være kontrastmerket med **glassmarkør** synlig fra begge sider i to høyder med senter 0,9 m og 1,5 m over ferdig gulv. Mønster i glassmarkør skal være **forskjellig fra glassmarkør i glassfelt.**

Foto Solveig Dale

UU prinsipp

7 Størrelse og plass for tilgang og bruk

Hensiktsmessig størrelse og plass skal muliggjøre tilgang, rekkevidde, betjening og bruk, uavhengig av brukerens kroppstørrelse, kroppstillig eller mobilitet.

Retningslinjer

7A Muliggjøre en klar synslinje til viktige elementer for både sittende og stående brukere

7B At det er bekvem rekkevidde til alle komponenter for sittende og stående brukere

7C Tilrettelegge nok rom for bruk av hjelpemidler og personlig assistanse

Resultatet og utfordringer – erfaringer fra St. Olav

- Kommet langt for folk i rullestol
 - God på bruk av riktige planter
 - For dårlig på lyddemping og akustikk
 - Utfordring: Tilrettelegging for synshemmede
 - Utfordring: UU for digitale hjelpemidler
-
- Ikke alt som er nødvendig for noen er «bra for alle»

Arkitektur (Vitruvius ca 15 f.kr)

- forordet til Formveilederen

